

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

VABILO.

Cecilijino društvo v Ljubljani

bode imelo po § 14. svojih pravil

v četrtek dné 19. novembra 1896. 1.

X. OBČNI ZBOR

z naslednjimi točkami:

1. Ob devetih dopoldne v cerkvi čč. oo. frančiškanov: Slovesna sv. maša de festo s. Elisabeth Viduae — Ordinarium missae „Aesterna Christi munera“ 4 voc. zložil G. P. da Palestrina; Introitus „Cognovi Domine“ koral; Graduale „Diffusa est gratia“ zl. Anton Foerster za moški zbor; Offertorium „Diffusa est gratia“ zl. Fr. Witt za mešani zbor; Communio „Dilexisti iustitiam“ koral.

2. Po sv. maši: Zborovanje, katero bode obsegalo: a) nagovor podpredsednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo blagajnikovo, d) poročilo glasbenega vodje, e) volitev predstojništva po § 9. društvenih pravil a) predsednika, β) tajnika, ki je ob enem podpredsednik, γ) blagajnika, δ) glasbenega vodje in e) drugih (4) odbornikov, f) slučajne nasvete.

3. Ob dveh popoldne v cerkvi čč. ggá. uršulink: Češčenje presvetega Rešnjega Telesa med petjem nunskega zbora; litanije M. B.

K zborovanju uljudno vabi vse društvenike, k cerkvenima slovesnostima pa sploh prijatelje cerkvene glasbe

odbor „Cecilijinega društva“.

V Ljubljani, dné 25. oktobra 1896.

Češčenje sv. Cecilije kot zavetnice cerkvene glasbe.

(Konec.)

Potem, ako bo duhovnik sam podučen v cerkvenem petju, vedel bo on tem bolj skrbeti za pravo cerkveno petje tudi na koru.

Sevéda, težav je veliko. A kje jih ni? Pa dobra, stanovitna in trdna volja to vse premaga.

Naj duhovnik poskrbi za dobrega, večšega orglavca. Tega naj on po močeh podpira, daje mu naj veselje in pogum! Saj tudi stan orglavcev ni lahak. In prepričan sem, da bo orglavec z veliko večjo vnemo delal še, ako bo videl, kako ga župnik lepo podpira in mu pomaga pri njegovem delovanju.

Kolikokrat se je že poudarjalo, kako potrebna je edinost med duhovnikom in njegovim orglavcem. In ne brez uzroka! Na tem je silno veliko ležeče.

Sploh, ako hočemo, da bo reforma res prospevala, o nikar vender ne pozabimo, da se tu ne gre in ne gre za osebe, za Riharja, za Foersterja itd. Ne! Da bi se šlo za osebe, bila bi stvar premalenkostna. Gre se tu za vse kaj višjega. Gre se za voljo naše ljube Matere sv. kat. Cerkve. Gre se za to, ali naj vender sv. Cerkev tudi pri cerkvenem petju pride že do onih pravic, ki jej pripadajo. In kateri dober duhovnik, kateri pošten lajik bi se jej drznil te pravice odrekati, da namreč ona sama odloča gledé cerkvenega petja, káko bódi, kakó vravnano. In cerkev je določila natanko, kakošno bódi ono pri slovesnih mašah, kakošno pri tihih. Določila je, da pri slovesnih mašah, kedar duhovnik pred altarjem poje, da tudi kor odgovarja latinsko, in poje latinsko vse speve, cele in neokrajšane, kakor jih poje, oziroma moli duhovnik pred altarjem. To je določba sv. Cerkve, ne kakega posameznika. Res se je za nekaj časa ta določba bila pozabila, zanemarjala. A s tem ni prenehala. Protestantizem in še bolj jožefinizem, ki je hotel sv. Cerkvi vso moč in oblast vzeti in jo popolnoma odvisno od države napraviti, on je hotel izpodriniti in odstraniti skupni jezik latinski v bogoslužji, dobro vedoč, da s tem ruši imenitno sredstvo v edinosti sv. Cerkve. In posrečilo se mu je to! Za nekaj časa se je petje tudi pri slovesnih mašah vpeljalo ne v tistem jeziku, kakor je to želela sv. Cerkev, marveč v onem, kakor so to želeli nje nasprotniki, v domačem. A tudi to ne povsod, marveč le ondi, kjer je imel protestantizem in jožefinizem kaj moči in vpliva v osrednji Evropi. In tako je bilo pred Riharjem, tako še tudi za časa Riharja. Tega časovnega toka ne sme nikdo izpred oči izpustiti, kedar hoče prav poznati in ceniti tega skladatelja! Rihar je skladal in pel tudi pri slovesnih petih mašah v domačem jeziku! Zakaj, slišali smo že! Delali so tako tudi drugi možje njegove dobe. S tem pa nikakor ni rečeno, da je bilo to prav. Rihar s tem gotovo ni nič zagrešil tedaj, ker se je splošno pozabilo na imenovano cerkveno določbo.

A cerkev je prišla zopet k svoji moči. Tirjala je svojih pravic. Vložila je proti takemu počenjanju, kakor sploh proti vsakemu profaniranju cerkvene glasbe, svoj mogočni „veto“. In to je pomagalo!

Kaj se bomo torej mi ustavljali temu jasnemu povelju sv. Cerkve, vstavljali mari drugim, ki jih je izdala gledé cerkvenega petja. Da bi Rihar danes

živel, o s kolikim veseljem, s koliko ljubeznijo bi bil ta pobožni, goreči duhovnik danes spolnoval ukaze in povelja sv. Cerkve, prav kot jih je po svojem najboljšem prepričanju spolnoval tedaj, ko je živel.

In v tem ga posnemajmo tudi mi! Gotovo ni nikogar med nami, ki bi tajil važnost in pomen cerkvenega petja. Zato pa naj si vsak šteje v svojo sveto dolžnost da po svojih močeh razširja lepe, cerkve dostojno petje.

„Helft um Gotteswillen allesammt vereint dem Herrn bereiten ein himmlisches Jerusalem auf Erden! Seid eine singende Rose, gesprosst aus dem kostbaren Blute des unbefleckten Gotteslammes! Sursum corda!“ Tako piše Stehle v svoji lepi knjigi „Chorphotographien“. In te besede naj veljajo tudi vsem nam, ki nam je mari cerkveno petje.

Dà, sursum corda! Povzdignimo vender svoje oči in srca kvišku k zavetnici cerkvene glasbe, k sv. Ceciliji. Kot 18 letno devico jo gledamo v duhu, kako vsa prevzeta goreče ljubezni božje po res posebnem čudeži božje milosti takoj prvi trenutek po poroki že pridobi Valerijana, do tedaj pagana za pravo sv. vero, za Kristusa; kako dalje še neštevilno drugih ovčic sè svojo vnemo in gorečnostjo pripelje Jezusu v naročje; kako neustrašeno jih navdušuje za mučeniško smrt in kako pogumno ona sama pred sodnikom Almahijem in nebrojnim ljudstvom nastopi za Kristusa in v najlepšem cvetu svojih let ravno radi te svoje vere še tako mlada devica položi svojo nedolžno glavo pod sekiro rabeljnovu!

Dà, društvo, katero ima tako vzvišeno pokroviteljico in zavetnico in si je postavilo tako lep namen, kot smo slišali, ono mora biti tudi samo vzvišeno, idealno. OGREJMO SE torej tudi mi vender že za to lepo in vzvišeno društvo in pospešujmo vsak po svojih močeh njega težnje in namene. V vsem pa se lepo priporočujmo sv. Ceciliji, da nas ona podpira in nam izprosi obilnega blagoslova božjega. Saj „prazno je delo brez žegna z nebes.“

In potem, ako bomo vsi ne le kot dobri katoličani, marveč tudi kot vneti cecilijanci vsikdar širili čast in slavo božjo in Marijino tu na zemlji, potem smemo biti prepričani, da bomo po posebni priprošnji sv. Cecilije vzprejeti na oni kraj, kjer se na najlepši način prepeva čast in slava trojednemu Bogu, v nebeški Jeruzalem.

Fr. Bernik.

Profesor Anton Bruckner. †

Glasniki vseh vrst so sredi oktobra poročali: „Dr. Anton Bruckner je v nedeljo, dné 11. oktobra popoldne v cesarskem Belvedéru, star 72 let, umrl.“ — Dragi bralec, morda vprašaš, kdo da je bil ta Bruckner in kakó, da „Cerkv. Glasb.“ o njem prinaša celó poseben članek. Spominjaš se še gotovo, da, ko je bila letošnja spomlad naša „Glasbena Matica“ šla na Dunaj zahvalit se blagodušnim Dunajčanom za velikansko pomoč ljubljanskemu mestu o potresu, je izbrala kot najkрасnejši izraz hvaležnosti orjaško skladbo mojstra Brucknerja, njegov „Te Deum“. A ne le Brucknerjevi glasbeni umotvori, kateri se smejo v isto vrsto postaviti z onimi velikana Beethovena, dajó nam povod, da se s skladateljem po njegovi smrti pečamo, marveč tudi to,

da se nam Bruckner povsod kaže kot strogovorni katolik. In prav to mu je baje povzročilo toliko nasprotnikov, kateri niso hoteli pripoznavati njegove vrednosti in so rajnemu življenja pot posipali s trnjem. Še le večer njegovega življenja mu je bil milejši, obsevalo ga je solnce milosti z najvišje strani: umrl je v cesarski palači.

Sin vaškega „šolmaštra“ (rojen v Ansfelden-u na Gornjem Avstrijskem dné 24. septembra l. 1824), moral je že kot deček prerano umrlega očeta nadomestiti pri orglah. Njegova izredna glasbena nadarjenost je kmalu zanimala prêlata šentflorijanskega. Le-ta ga vsprejme v samostan, kjer je na koru pel in se poleg tega učil glasovira, gosel in generalbasa. V Lincu se je potem še vežbal v harmoniji, da je po enoletnem tečaju na preparandiji dobil službo pomožnega učitelja v Windhagu s plačo — 12 goldinarjev. Beda in glad sta mu bila tačas najzvestejša tovariša in ga često silila, da je na kmetskih ženitninah za nekoliko borov plesalcem godil. In vendar mu je pomagala glasba, v kateri se je pridno vadil, da ni tolikanj čutil svojega siromašnega stanja do leta 1845., ko je prišel za učitelja in namestnega orglavca v šentflorijanski samostan. Tu mu je volil nek dobrotnik glasovir, katerega si je želel od mladih let. Kmalu je zložil več psalmov, motetov, en rekviem in eno latinsko mašo, kar se je vse tudi pelo.

L. 1851. prišel je Bruckner prvikrat na Dunaj, kjer je vprîčo dvornih kapelnikov Assmayerja in Preyerja neko fugo tako dovršeno orglal, da so mladega moža kar občudovali. Druga produkcija na orglah v Lincu l. 1855. pomogla mu je, da je ondi postal stolni organist. Najiskrenejša želja njegova pa je bila zdaj ta, da bi mogel svoje študije na Dunaji dovršiti in zato se je vozil skozi 6 let skoro vsaki teden k strogemu glasbeniku Sechter-ju, kateri je bil strašilo vseh konservatoristev; in prav ta mojster je spolnil Brucknerjeve teoretične vednosti. Dunajski konservatorij mu je dal po sijajni zrelostni preskušnji spričevalo z odliko; dà, slavnoznani Herbeck, eden izpraševalcev je celò priznal, da sam toliko ne zna, kot kandidat Bruckner. Tako je iz priprostega šolmaštra postal dovršen glasbenik.

In vendar njegovi notranji umetniški pohoti niso zadostovali dosedanji uspehi. Resno, kot doslej, nadaljeval je svoje študije in poleg tega vodil moško pevsko društvo „Frohsinn“ v Lincu. Mnogo Bruckner-jevih skladeb za moški zbor je sad iz te dobe, zlasti njegov „Germanenzug“, kateremu se je prisdilo prvo darilo. V letih 1864 in 1865 zložil je mašo v D-moll in prvo simfonijo v C-moll; toda poslednjo so v Lincu pri koncertu tako slabo izvršili, da je imela zgolj negativen učinek. Ta slabi izid je moža tolikanj bolel, da so nekaj časa mislili, da je prišel ob pamet. Pa misel na Boga je zopet povzdignila tako hudo razmamljenega umetnika; rahlo tolažbo je našel pri skladanji druge maše v E-moll in tretje v F-moll. Med tem občeval je Bruckner z Rihard Wagnerjem ter postal njegov iskren častilec. Po Sechter-jevi smrti poklicali so mu naslednika na konservatoriji Brucknerja za orgle, nauk o harmoniji in kontrapunkt; ob enem postal je tudi dvorni organist. Organist pa je bil tako spreten, da je pri tekmovalnem orglanji v Nancy-ju in potem v Londonu premagal vse tekmece. In zdaj je koncert sledil koncertu in Angleži so mu delali od vseh strani sijajne ponudbe, ako pri njih ostane. Toda Bruck-

nerjeva ljubezen do domovine je odbila vse ponudbe; povrnil se je na Dunaj. In vendar — ni nihče prerok v svoji domovini! Ne da bi ga bili doma slavili kot umetnika; filharmoniki so odbili in zavrgli njegovo drugo simfonijo, češ da ni izvršiva. Vzvišenosti in veličanstva njegove skladbe niso razumeli, z ramo migali in jo zaničevali.

Še-le l. 1873. je Bruckner sam povodom slovesnega zaključenja svetovne razstave na Dunaji svojo drugo „neizvršivo“ simfonijo vodil ter ž njo dosegel velikansk učinek. V istem letu dovršil je naš mojster še tretjo, katero je posvetil R. Wagnerju, l. 1878. svojo četrto v Es. S „Te Deum“-om pa, ki se je l. 1886. prvič izvajal, šlo je Brucknerjevo ime po vsem svetu tako, da je vedel zanj vsaki glasbenik. Dunajsko vseučilišče, na katerem je Bruckner kot „lector“ deloval, ga je imenovalo doktorjem modroslovja, cesar pa mu podelil vitežki križec Franc-Jozefovega reda in odkazal stanovanje v zgornjem Belvedéru.

Toda zdaj, ko je svet spoznal vrednost našega umetnika, prišli so tudi že spremljevalci starosti, naduha in druge bolezni ter grenili mu zadnja leta, katera je pa pri vsem tem preživel z vedno marljivim delom. Sluteč, da se mu smrt bliža, pisal je še v poslednjih dneh, kadar mu je bilo le količkaj mogoče, svojo „deveto“ simfonijo; à želja, dovršiti jo, se mu ni izpolnila. Blizo sredi finala presenetil ga je smrtni angelj in — upajmo! — blago njegovo dušo spremil na boljši svet. Le dela Brucknerjeva so nam ostala in bodo ostala v svoji velikosti in vzvišenosti.

Bruckner sam se je dobro zavedal — kakor vsak pravi umetnik — svoje veljave; videlo se je to iz njegovih besedi in sodb o lastnih skladbah. Najjasnejše pa nam priča o tem njegova zadnja želja v oporoki, naj bi ga pokopali pod velikimi orglami šentflorijanske cerkve. Pa s samosvestjo umetnika strinjal je rajni skromnost in priprostost otroško. Z neprisiljeno ponižnostjo razgovarjal se je z mladimi glasbeniki o glasbi in njih umotvorih, blagodušnost do vsih ljudi spremljevala ga je po vsih njegovih potih in pri vsih njegovih delih. Rad je pripovedoval, da ga je veliki Wagner imenoval svojega prijatelja, in kako ga je veselilo, ko je o 70. rojstnem dnevu postal „doktor“; to mu je bilo najvišje odlikovanje. Bil pa je tudi zvest prijatelj in nenavadno naravnega, à priljudnega obnašanja do vsakterega.

Le-té pristno človeške lastnosti si je ohranil naš mojster do konca življenja. Toda tudi neke druge stvari se je trdno držal do smrti, stvari, katera je neizmerno višja in močnejša, nego vse drugo, t. j. vera v Boga! Ta vera, temeljita pobožnost je utrjevala in branila njegove umotvore, jačila mu pogum, kadar so pešale moči, in bistrila mu duha. V cerkvi, kako pobožno in pristrčno je molil klečé! In kakor je svoja dela pričel z Bogom (mašo v D), tako je končal svoje delo z Bogom, z „deveto“ nedovršeno simfonijo, katero je hotel posvetiti „svojemu ljubemu Bogu“.

Orgle pri slovesni črni maši.

1.) Ali se sme pri slovesni črni maši (Requiem) orglati? V prejšnjih časih poraba orgel pri slovesni maši za ranjke ni bila dovoljena; kajti v stari izdaji *Caeremoniale episcoporum* nahaja se izrečno ta prepoved.

V novejšem času pa je Rim gledé tega pripustil neko polajšavo; nova tipična izdaja zgoraj navedene liturgične knjige od l. 1886. dovoljuje porabo orgel pri slovesni maši za ranjke, toda le za spremljevanje petja. Pred- in medigre toraj niso dovoljene — „*silent organa, cum silet cantus*“.

Responzoriji pri *Missa pro defunctis* se smejo z orglami spremljevati; vsekako pa je primernejše, ako se brez spremljevanja koralno pojó.

2.) Kakšno bodi orglanje pri Requiem-u? — Določba odbora za sv. obrede (S. R. C.) z dné 31. marcija 1629 veli, da bodi orglanje „bolj otožnega, žalosti primernega značaja“.

Maša za ranjke se loči od slovesne maše (*Missa solemnis*) po črni, žalostni barvi paramentov in po večji priprostosti obreda. Vsled tega izražaj tudi petje in orglanje žalost in bodi priprsto. Torej pri Requiem-u niso pripravi sijajni, tenkoglasni spremeni, temuč bolj mirni, zlasti 8nožni glasovi in nižje leže.

3.) Kako delaj v prihodnje? — Ako je mogoče pesmi (zlasti bodi koral priporočen) Requiem-a brez spremljevanja z orglami dobro izvršiti, tedaj naj orgle molčé — to je najboljše, najpopolnejše. Ako pa potrebuješ orgel, da ž njimi podpiraš petje, tedaj je rabi v to svrhu; izpuščaj pa pred- in medigre in potezaj take spremene, da bode orglanje mirno in priprsto.

D o p i s i.

Iz Celovca. Dne 9. septembra je zborovalo Krško cecilijsko društvo v Volšbergu v labudski dolini. Darovale so se pred zborovanjem dve peti maši, prva ob polu 8., pri kateri je pel domači pevski zbor pod vodstvom g. učitelja Hilbranda „Kirms“-ovo mašo z orkestrom. Introit se je pel koralno. Ofertorij je posebno pokazal, da ima Volšberški zbor mnogo dobro izurjenih močij. Pri drugi sveti maši, katero je daroval mil. g. Elsler, kancelar in načelnik društva, je pel celovski stolni kor pod vodstvom g. Lutschounika peteroglasno Hallerjevo mašo „in hon. S. Henrici“ . . . Introit, Graduale in Communio popolnoma liturgično. Ker so nam pomagale še druge dobro izvežbane moči in se je tako zbralo 12 sopranov, 9 altov, primerni možki glasovi, je napravila maša — na sebi mojstersko delo — prav dober vtis — posebno Benedictus. Po drugi maši so se podali vsi udje cec. društva v prostorno dvorano gostilne pri „Rami“-ju, kjer je otvoril mil. gospod Elsler zborovanje z nagovorom, v katerem je omenil ovire, ki nasprotujejo uspešnemu delovanju našega društva. Omenil je med drugimi pomanjkanja dobrih organistov, slabo plačo itd. Po nagovoru poroča tajnik g. prof. Müller o denarnem stanju in potem sledi kratek razgovor, zakaj se je cec. društvo ustanovilo in kaka sredstva bi peljala do smotra, ki si ga je postavilo društvo.

Cec. društvo se je ustanovilo, da goji cerkveno petje, kakoršno je cerkvi primerno in kakoršno hoče cerkev. Da je sveta kat. cerkev svojo voljo jasno in izrečno objavila, o tem ni dvoma; in da cerkev svojih pravil o petju ne daje zato, da se prestopajo, je tudi brezdvomno. Zato naj se izpolnujejo, kjer se to lahko stori; kjer je to nemogoče, seveda velja izrek: „*ad impossibile nemo tenetur*“. A vendar moramo za to skrbeti, da postane to — possibile. Ne smemo pa zadovoljni biti z vsem, kar se nam podari v cerkvenem petji.

Kot sredstva izvršiti nalogo cec. društva so se podala: 1.) Ustanovitev orglarske šole v Celovci. 2.) Poduk v petji, o pomenu in veljavi cerkv. petja ter poduk bogoslovcev v liturgiji. 3.) Objavljenje dobrih skladb v koroških časopisih. Po tem kratkem razgovoru se zahvali g. načelnik udeležencem in jim polaga na srce skrb za podporo in razširjenje cec. društva.

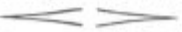
Popoldne ob polu 3. so se obhajale litanije, pri katerih je pel celovski stolni kor lat. litanije od „Rinaldo del Mele“; po litanijah pa nekatere responsorije Hallerjeve za veliki teden — in pesem „Ave Maria“ od Nikolaja Fux. S tem se je sklenilo zborovanje, mislim da ne brez vtisa. Da bi le bil vtis stalen in vzbudil tudi v drugih organistih, dirigentih, duhovnikih navdušenost, za naprej bolje gojiti pravo cerkveno petje in ne nasprotovati v cec. društvu, ampak ga podpirati z besedo in z djanjem.

Da besede, ki so se govorile pri zborovanji, niso padle na nerodovitna tla, kaže to, da se je predlog gledé bogoslovcev — da se namreč udeležijo tudi petja v stolni cerkvi, kar do sedaj ni bilo dovoljeno, — tudi uresničil, dokaz, kako skrbijo za izboljšanje cerkvenega petja tudi naš mil. knezoškof. Letos bodo zahajali tudi Marijanski pevci na stolni kor; tako upamo kmalu zopet nekaj starih maš slišati s stolnega kora.

To so začetki — seveda; toda upajmo, da se bode tudi v naši v tem oziru jako zanemarjeni škofiji uresničila beseda pesnikova:

„Zakon narave je ta, da iz malega raste veliko“.

Stres.

Iz Celja. Ni še dolgo od tega, ko sem poročal v tukajšnjem listu o napredku in novih skladbah, katere so se predavale od 1. oktobra lanskega leta. A pri tej priliki naj mi bode dovoljeno zabilježiti o drugih novih vlogah ali sploh kompozicijah, ki so se predavale od sv. Rešnjega telesa do sedaj v farni in podružni nemški cerkvi. Dne 9. avgusta 1896 sta darovala dva čč. gospoda prvokrat sv. mašo in sicer eden ob 6. in drugi ob 10. uri. Program za imenovani dan bil je sestavljen iz sledečih skladb: Pri vhodu novomašnika pel se je brez orgel „Veni sancte Spiritus“, zl. Tresch za mešan zbor. Ta skladba je res krasna, ako se dobro pazi na in posebno na besede. Seveda se ne sme preostro na takt ozirati. „Tantum ergo E-dur“ od M. Hallerja, mešan zbor. Latinska maša od „Georg Zellerja in D“ za čveteroglasni mešan zbor, ki se je izvršila mnogo bolje, kakor prvokrat o Veliki noči; kajti bilo je zastopanih več pevskih moči. Po recitiranji Graduala, zapel se je takoj „O Deus ego amo Te“ brez orgel, zl. C. Ett, mešan zbor. Pel se je koralni „Offertorium“ ravno tako „Communio“ ter hitro za njim kontrapunktični „Laudate Dominum“ od Fr. Witta brez orgel, pri katerem so bili gospodje pevci in gospodične pevke jako pazni. Po dokončani sv. maši bilo je darovanje okoli altarja. Med tem časom je pel moški zbor pesem „Novomašnik“ od neznanega skladatelja.

Na praznik Marijnega vnebovzjetja se je pela „Missa tertia“ zl. M. Haller. Ta maša je jako lepa in lahka. Na dan 8. septembra je bil poseben zbor, obstoječ iz osmih gospic in štirih gospodov, ki poje le pri slovesnih mašah, v nemški cerkvi. Ti dobro izurjeni pevci pokazali so se na gori imenovani dan z novo „Missa Dominicalis quinta“ od Ign. Mitterer Op. 67 za mešan zbor. Za to prvokrat popevano mašo so navzoči poslušalci izrekli mnogo pohvale pevskemu zboru, kakor tudi solistu, ki je izvrstno pel za offertorium „Ave Maria“ od Nedvéda. Naj mi bo dovoljeno še omeniti, da so se zato lepo zloženo mašo potrebovale samo tri ure za vajo. Zato je priporočanja vredna za gospode organiste, bodi si na deželi, v trgu ali v mestu.

Dne 17. septembra smo peli zopet na novo „Missa Dominicalis quarta“ op. 66 za dva moška glasa, katera je pa mnogo težja, nego op. 67, a vendar tudi krasno delo, če se je pevci dobro navadijo. Seveda si mora tudi orglavec večkrat doma tako mašo pregledati, potem jo zamore na orglah dovršeno spremljati. Dalje smo se navadili več novih slovenskih pesmi od P. Ang. Hribarja, Hladnika, kakor tudi iz moje zbirke. — Nekdo se je o napredku mojega cerkv. zbora tako-le izrazil: „V Celji se mnogo več po C. Gl. hvalijo, kakor je resnica.“ Toraj dobro g. S., le pridno čitajte zopet tukajšni dopis, potem pa se blagovolite potrditi in se pripeljite k peti sv. maši v farno ali nemško cerkev, da se prepričate o tem česar ne verujete.

Še nekaj: Nov harmonij imamo. Do sedaj je imela tukajšnja farna cerkev nek star, kratko rečeno nič vreden harmonij za podučevanje cerkv. pevcev; a sedaj se je imenovana škatlja morala v pokoj preseliti ter se je mesto nje naročil jako lep nov harmonij, ki stane v tovarni 200 gold. in ima sledeče spremene: Melodia, Diapason, Flöte, Viola,

Voix-Jubilante, Voix-Humana, 2 Forte, Discant in Bass-Coupler ter se imenuje „Façon Triumphe, Amerikanisches Saug-System, Rudolf Pajker in Königgrätz“. Posamezni spremeni so jako milo doneči, ako se pa odprete obe vrste glasov in poleg še oba Couplerja, takrat se čuje, kakor bi kdo igral na orgle s pedalom. Intonacija je normalna in čista, klaviatura okusna in bela kakor sneg ter se lahko vdira, tudi meh se tlači hrez vsake težave. Konečno izrekam hvalo velečastitemu gospodu opatu, ker so mi dovolili naročiti in preskrbeli za gori imenovano svotico tako krasni harmoniji.

Mestni orglavec.

Razne reči.

— (Profesor Bruckner. †) Dvorni organist in lektor za nauk o harmoniji in kontrapunkt na dunajskem vseučilišču, gospod dr. Anton Bruckner, je v nedeljo, dne 11. oktobra popoldne, v svojem stanovanju, pripuščenem mu po velikosrčnosti cesarjevi v Belvedéru, po dolgotrajni in hudi bolezni v 72. letu svoje dobe umrl. Naj v miru počiva! (Več o rajnem na drugem mestu. Vr.)

— † Britka izguba je zadela občno Cecilijino društvo: preč. g. dr. Ant. Walter, nadšk. duh. svetovalec in profesor na kr. gimnaziji v Landshutu (Bavarsko), se je dne 1. oktobra t. l. prejemši sv. zakramente v Reichenhall-u 51 let star preselil v večnost. Dne 4. oktobra bil je v Landshut-u tik † dr. Witta pokopan in so se pogreba udeležili vsi stanovi v ogromnem številu. Njegova smrt obžaluje rezenska cerkveno-glasbena šola, kateri je bil plemenit in zvest prijatelj; obžalujejo jo mnogoštevilni njegovi nekdanji gojenci frizenškega seminarija, kjer je 13 let kot prefekt jako uspešno deloval, pa tudi dijaki landshutske gimnazije, kjer jih je 14 let učil veronauka in po očetovsko vodil, da malokdo tako. Cecilijinemu društvu bil je od njegovega začetka eden glavnih stebrov s svojimi spisi in govori pri zborovanjih. Witt-ov najboljši prijatelj popisal je prekrasno njegovo življenje in zdaj — počivate obe srci skup.

Dr. A. Walter se je porodil 15. junija 1845 v Haimhausen-u na Gornjem Bavarskem. Oče je bil vrtnar. Dovršivši navadne študije bil je l. 1868. v mašnika posvečen; pastiroval je eno leto v Tegernsee, od koder je bil v Freising poklican za semeniškega prefekta. Od l. 1882. je bil profesor veronauka v Landshutu. Vseučilišče v Freiburg v Br. mu je dalo radi njegovih temeljitih leposlovnih, liturgičnih in cerkv.-glasbenih spisov častni naslov „doktorja bogoslovja“; mil. nadškof pa ga je pred komaj 9 meseci imenoval „duh. svetovalec“. Od letošnje velike noči je bolehal na srci in obistih; iskal je zdravja v Ems-u in Reichenhall-u, pa ga ni našel. Bolan je še pripravljval cerkv.-glasbeno kroniko za K. M. Jahrbuch 1897, a ni je dovršil. Zadnji tiskan članek iz njegovega peresa je bil: „Das Benedictus am Grab“ v pasavski „theol.-prakt. Monatschrift“ 7. sn., str. 532. — R. I. P.

— Prof. Singenberger, predsednik ameriškega Cecil. društva je bil priredil od 7.—14. julija t. l. v Covington-u podučevalni kurz, pri katerem je tamošnji zbor Marijine cerkve dve maši (Löbmann in Palestrina) pel in dva cerkvena koncerta dal. I. koncert: Laudate 8 voc., O admirabile commercium 5 voc., Popule meus in Haec dies 8 voc. — vse od Palestrine; Iubilante Deo in Confit-ebor 4 voc. od Orlanda Lassusa; Incipit lamentatio, zl. Nanino; Factus est repente zl. Aichinger; O quam gloriosum zl. Vittoria; Cantantibus organis zl. Marenzio; O sacrum convivium zl. Croce; Tantum ergo — koral; psalm 116 fal. bord. 5 voc. zl. Viadana (razvrščeno po cerkvenem letu). — II. koncert: In virtute tua 8 voc. in O Deus zl. Witt; Adeste fideles zl. Könen; Victimae Pasch. zl. Mitterer; binkoštni graduale zl. Habert in offertorium zl. Haller; „O Lillie rein“ zl. Stehle; Veritas mea, zl. Singenberger; O salutaris 7 voc. zl. Thielen; Ave Maria zl. C. Becker; O esca zl. Piel; Tantum ergo zl. Hanisch; Oremus pro Pontifice zl. Singenberger.

Orgelske skladbe od: Vanhall, Frescobaldi, Fontana, F. E. Bach, Händel, M. G. Fischer, Maks Stadler, Seb. Bach, Titelouze, Pachelbel. — Če se je ves ta vspešno tudi tako umetno izvršil, kakor je bogat, klasičen in izbran: bi se bilo že zavoljo tega izplačalo, udeležiti se tega ameriškega kurza. V Evropi je malokdaj enaka prilika.

Današnjemu listu pridana je 10. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjazda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.